

Možnosti pedagogické podpory - specifické přístupy

Tři etapy školního věku:

Raný školní věk (adaptace na školní prostředí); Střední školní věk (příprava na dospívání, změny biologické); Starší školní věk (období puberty, přechod na 2. stupeň základní školy)

Specifika přístupů u žáků se zdravotním postižením

Potřeba přiměřené stimulace (podnětnost stimulů v rámci množství, kvalita a proměnlivosti). Potřeba smysluplnosti a řádu (transfer, pravidelnost). Potřeba životní jistoty a citové vazby (zvláště u žáků s MP, který nemá potřebu emancipace). Potřeba pozitivní identity vlastního „JÁ“ (sebeúcta, sebevědomí)

Principy

Využívání didaktické techniky (audiovizuální materiály). Týmová spolupráce. Učit se poznávat (učit se učit – rozvíjet schopnost koncentrace, paměť a myšlení = porozumět okolnímu prostředí, chápat realitu). Učit se jednat (akční gramotnost, získané vědomosti aplikovat do praxe, osvojit si určité kompetence = komunikovat, zvládat konfliktní situace apod.). Učit se žít mezi lidmi (poznání sebe sama, poznávat lidi kolem sebe, tolerance). Umět si stanovit priority (rozhodnout se, zvolit si mezi několika cíli, nést odpovědnost)

Inkluzivní vzdělávání předpokládá: kooperativní učení, individuální plánování, kooperativní řešení problémů heterogenní učební skupiny.

Základní kompetence učitele v inkluzi: Používat reedukační metody a postupy, kompenzační pomůcky. Vytvářet příznivé klima. Rozpoznat skutečné vědomosti a dovednosti a znalosti žáka (úzce souvisí s SPD). Vychází z toho, v čem je čák úspěšný, motivuje ho k činnosti. Vysvětluje žákovi, v čem spočívají jeho potíže. Citlivě vnímá reakce žáka, zamezuje stresujícímu prostředí. Vytváří konstruktivní spolupráci s rodinou. Zajišťuje základní podmínky pro žáka se SVP a speciálněpedagogický přístup. Spolupracuje s výchovným poradcem, speciálním pedagogem, školním psychologem a s poradenskými pracovišti mimo školu.

Inkluzivní didaktika v ZŠ: Respektuje osobnostní zvláštnosti žáka: vyžaduje teoretické poznatky vyžaduje praktické zkušenosti.

Diferencovaný a individualizovaný přístup zahrnuje: typy úkolů (množství, obsah), různé zdroje k učení (různorodé texty, PC učební programy,...), přidělení času ke splnění úkolu, způsob vedení výuky (propojení se stylem učení žáka), různorodé zpětné vazby.

Změna v přístupech hodnocení. Před samotným začátkem vzdělávání učitel pomáhá: Co žák již ví (o probírané látce). Jaké schopnosti ovládá. Kterým konceptům rozumí. Jaké instrukce žák potřebuje ke zvládnutí učiva. Jaké má oblasti zájmů.

Hodnocení v inkluzivní škole: Hodnocení nesmí být zaměřeno na srovnávání žáka se spolužáky. Soustředí se na individuální pokrok, na plnění stanovených požadavků. Cílem je poskytnout žákovi zpětnou vazbu. Hodnotíme: jak danou problematiku žák zvládá, jak dovede zpracovat to, co se naučil, v čem se žák zlepšil, v čem ještě chybí.

Personální organizace (týmová výuka, pomoc asistentů).

Pracovat v heterogenních skupinách (bránit se rigidnímu zařazení žáků do skupin podle výkonu).

Plánování učebních postupů a dovedností v inkluzivní škole:

Návody k opakování učiva pro jeho zapamatování.

Návody k elaboraci učební látky (přeformulování do vlastních slov).

Návody k přeorganizování:

- vytváření pomocných osnov
- názorný grafický přehled
- myšlenkové mapy (vystihuje strukturu učební látky)

Strategie ke kontrole pochopení.

Strategie k podpoře vlastního soustředění.

Literatura k dostudování:

NOVOSAD, Libor. Poradenství pro osoby se zdravotním a sociálním znevýhodněním : základy a předpoklady dobré poradenské praxe. Vyd. 1. Praha: Portál, 2009. 269 s. ISBN 9788073675097.

OPATŘILOVÁ, Dagmar. Pedagogicko-psychologické poradenství a intervence v raném a předškolním věku u dětí se speciálními vzdělávacími potřebami. 1. dotisk 1. vydání. Brno: Masarykova univerzita, 2008. 292 s. ISBN 978-80-210-3977-3.

NOVOSAD, Libor. Základy speciálního poradenství. Vyd. 2. Praha: Portál, 2006. 159 s. ISBN 8073671743.

VÍTKOVÁ, Marie. Otázky speciálně pedagogického poradenství. 2. vyd. Brno: MSD, spol. s.r.o., 2004. 261 s. Edice pedagogické literatury. ISBN 80-86633-23-3.